

ГОЛОВНЕ

ПУЛЬС МИРУ НА ДОНБАСІ

№96, 30 травня–5 червня 2022

ВІДКРИТЕ ВТОРГНЕННЯ РОСІЇ В УКРАЇНУ ТРИВАЄ ПОНАД 100 ДНІВ

3 червня, на сотий день відкритого військового вторгнення Росії в Україну, президент України Володимир Зеленський [звернувся](#) до народу, [зазначивши](#), що Україна за ці 100 днів зробила те, що багатьом здавалося неможливим, – зупинила "другу армію світу", звільнила частину своїх територій та продовжує давати відсіч окупантам. Він подякував усім, хто допомагає Україні вистояти та продовжувати захищатися.

Прессекретар президента Росії Дмитро Пєсков [заявив](#), що за 100 днів війни в Україні Росія досягла "певних результатів".

[За даними джерел "Медузи"](#), Кремль попросив співробітників державних ЗМІ Росії не наголошувати на тривалості вторгнення, щоб жителі Росії менше замислювалися про те, що за три місяці російські війська не змогли досягти відчутного прогресу.

На [думку](#) розвідки Великої Британії, за 100 днів війни проти України Росія не досягла жодної зі своїх первісних стратегічних цілей, зокрема, не змогла захопити Київ та центри управління, і має лише тактичні успіхи. Коротку хроніку цього періоду [пропонує](#) "Медуза".

Міністр оборони України Олексій Резніков [вважає](#), що поки що неможливо передбачити, коли в Україні закінчиться війна, але робить прогноз, що це може статися до кінця року.

МЗС України [назвало](#) головні завдання для перемоги України після 100 днів повномасштабної війни: воно закликала міжнародних партнерів максимально

посилити санкційний тиск на Росію, надати Україні необхідне озброєння та статус кандидата на вступ до ЄС. Крім того, МЗС України закликала міжнародну спільноту підтримати створення спеціального трибуналу щодо розслідування злочину агресії Росії проти України. "Російські злочинці мають постати перед трибуналом так, як це було з керівництвом нацистської Німеччини", – наголосили у МЗС.

Президент України Володимир Зеленський [зазначив](#), що Україна не прив'язується до певних дат деокупації території та чекатиме на передачу необхідного озброєння, щоб зберегти життя людей. Глава МЗС Німеччини Анналена Бербок у [колонці](#) до 100 днів повномасштабного вторгнення Росії закликала надавати зброю Україні, щоб зняти загрозу для нової агресії Росії.

Генеральний секретар ООН Антоніу Гутерреш виступив із [заявою](#), присвяченою цій даті. Він закликав негайно припинити насильство, а також забезпечити безперешкодний гуманітарний доступ до всіх, хто потребує допомоги, безпечну евакуацію цивільного населення із зон бойових дій, терміновий захист мирного населення та дотримання прав людини відповідно до міжнародних норм. Помічник генерального секретаря ООН, координатор Організації з кризової ситуації в Україні Амін Авад [заявив](#), що вторгнення Росії в Україну завдало неприйнятних збитків людям і вплинуло майже на всі сфери громадянського життя, і цей процес не може мати переможців.

Про те, як змінилося російське суспільство за цей час, [розповідає](#) соціолог Олексій Тітков. А "Бі-Бі-Сі" [описує](#) п'ять сценаріїв закінчення війни.

БОЇ ЗА СЕВЕРОДОНЕЦЬК

Станом на ранок 6 червня ситуація у цьому місті Луганської області залишається складною, бої тривають. Українські сили оборони [успішно](#) стримують спроби оточити їхні позиції в області, а також відбивають атаки у Северодонецьку.

Американський Інститут вивчення війни [зазначає](#), що для російських збройних сил захоплення Северодонецька важливе, тому що це дозволить заявити про захоплення Луганської області, при цьому втрати Росії не співмірні будь-якій реальній вигоді від взяття міста. Виснаження російських військ на користь України, яка може отримати шанс для початку результативного контрнаступу.

Розвідка Міністерства оборони Великої Британії [повідомила](#), що проведені 4 червня ЗСУ у Северодонецьку контратаки зменшили оперативний імпульс, який окупанти раніше набрали внаслідок зосередження своїх бойових підрозділів та вогневої могутності. На [думку](#) голови Луганської обласної військової адміністрації (ОВА) Сергія Гайдая, Северодонецьк не має великого стратегічного значення, а набагато важливіший Лисичанськ. При цьому він зазначає, що українські військові змогли звільнити від російських окупантів [половину](#) Северодонецька, остаточно вибити російські збройні сили з міста можливо, проте рішення про це має ухвалювати українське військове командування.

Глава Сєвєродонецької ОВА Олександр Стрюк [заявив](#), що російські окупанти примусово вивезли на окуповану територію частину населення міста, де до початку активних бойових дій залишалося близько 13 тисяч людей. Про перебіг битви за Донбас – у [публікації](#) Громадського.

РОСІЯ ОБСТРІЛЯЛА КИЇВ ВПЕРШЕ 3 КВІТНЯ

5 червня, вперше з кінця квітня, [обстріляли](#) Київ, постраждали об'єкти [інфраструктури](#). Офіційний представник Міністерства оборони Росії Ігор Конашенков [заявив](#), що метою удару по Києву була українська бронетехніка. Глава "Укрзалізниці" Олександр Камишин [спростував](#) заяви, що ракетні удари по Києву знищили бронетехніку, поставлену Європою. Постраждалий від обстрілу завод ремонтував [зерновози](#) для вивезення експортної продукції. Крім того, у компанії "Енергоатом" [вказали](#), що одна з ракет пролетіла на критично низькій висоті над Південноукраїнською АЕС.

На [думку](#) розвідки Великої Британії, ракетний удар по Києву був спробою Росії зірвати постачання зброї Заходом.

Декількома днями раніше голова Київської міської військової адміністрації Микола Жирнов [вказав](#), що ознак підготовки повторного наступу на Київ немає, але небезпека такого розвитку подій зберігатиметься аж до закінчення війни.

Через концентрацію на спробах захоплення Донбасу російські збройні сили [вразливі](#) в Херсонській області, де відбувається контрнаступ ЗСУ.

УКРАЇНА І РОСІЯ ПРОВЕЛИ ОБМІН ТІЛАМИ ЗАГИБЛИХ ВІЙСЬКОВИХ

Обмін відбувся 2 червня на лінії фронту у Запорізькій області. Міністерство реінтеграції тимчасово окупованих територій України [повідомляє](#), що домовленості про обмін тілами за формулою "160 на 160" було досягнуто внаслідок переговорів за участю Уповноваженого з питань осіб, які зникли безвісти за особливих обставин. За [даними](#) Генштабу ЗСУ, станом на ранок 6 червня Росія вже втратила близько 31 250 своїх військових на території України. Україна не розголошує інформацію про втрати серед своїх військових, проте раніше президент Володимир Зеленський [вказав](#), що на полі бою щодня гине 60-100 українських військовослужбовців, і близько 500 дістають поранення.

Історію трьох українських парамедиків [розповідає](#) Громадське.

Стаття про те, куди евакуювали та де лікують російських військових, поранених на війні в Україні – [тут](#).

РОСІЯ СПРОЩУЄ ВИДАЧУ ГРОМАДЯНСТВА УКРАЇНСЬКИМ ДІТЯМ-СИРОТАМ, ФАКТИЧНО УЗАКОНИВШИ ЇХНЄ ВИКРАДЕННЯ

1 червня в Україні відзначали День захисту дітей. З початку повномасштабного вторгнення Росії в Україні [постраждало](#) понад 689 дітей: 243 з них загинуло та 446 поранено, ще 145 дітей вважаються зниклими безвісти. За [даними](#) ЮНІСЕФ, в Україні щодня гинуть двоє дітей і четверо зазнають поранень, а "100 днів війни в Україні призвели до руйнівних наслідків для дітей у таких масштабах і темпах, яких не було з часів Другої світової війни".

66 дітей [загиноюло](#) від бомбардувань та обстрілів цивільної інфраструктури російськими збройними силами, 49 під час обстрілу машин під час спроб евакуації, у тому числі й по "зелених коридорах", і шестеро – від детонації снарядів.

Наймолодшим [жертвам](#) російської агресії було 23 дні, півтора та три місяці. Про підозри у скоєнні злочинів проти дітей вже повідомили 11 російських військовослужбовців.

За [даними](#) МВС України, щонайменше 234 тисячі дітей примусово вивезли на територію Росії. 30 травня президент Росії Володимир Путін [спростив](#) порядок набуття громадянства Росії для дітей-сиріт з України. У [заяві](#) МЗС України наголошується, що цей указ фактично є спробою узаконити викрадення дітей-громадян України, а дії Росії грубо порушують Женевську конвенцію про захист цивільного населення під час війни та Конвенцію ООН про права дитини. Україна вживатиме всіх можливих заходів, у тому числі на міжнародному рівні, для забезпечення захисту прав та інтересів викрадених українських дітей та їх повернення до країни.

На сотий день війни з Маріуполя до Запоріжжя вдалося [евакуюватися](#) Єгору разом із сім'єю — восьмирічному хлопчику, який у своєму щоденнику описував жахи війни та блокади міста.

Громадське [розповідає](#), як вивезені до Росії мешканці України намагаються виїхати з неї.

ОКУПАНТИ НАМАГАЮТЬСЯ СХИЛИТИ ЖИТЕЛІВ УКРАЇНИ ДО СПІВПРАЦІ

За словами голови Херсонської обласної військової адміністрації (ОВА) Геннадія Лагути, ситуація в області залишається [важкою](#), зокрема окупанти блокують ввезення гуманітарних вантажів з підконтрольної Україні території. Російські війська [заблокували](#) доступ до українських операторів мобільного зв'язку та інтернету майже на всіх захоплених територіях, продовжують обмежувати пересування їхніх мешканців, проводять фільтраційні заходи та посилюють гуманітарну кризу. Жителів окупованих територій намагаються змусити співпрацювати чи погодитись з окупацією. При цьому жителі продовжують чинити опір, наприклад, вчителі [відмовляються](#) переходити на російську систему навчання.

[Повідомляється](#), що російські військові перевдягаються у форму Збройних сил України та відвозять у невідомому напрямку мешканців області. ВВС зібрала [свідчення](#) про тортури в окупованому російською армією Херсоні. На півночі

Херсонської області ЗСУ [звільнили](#) вже понад 20 населених пунктів; репортаж із деокупованої частини області – [тут](#).

У Маріуполі жителі позбавлені доступу до питної води та їжі, фактично перебуваючи у [заручниках](#) в окупаційних сил. Питну воду мешканцям роздають за виконання примусових робіт із розбору завалів. Через це та масові поховання ситуація в місті є [критичною](#).

[Повідомляється](#), що Служба безпеки України отримала доступ до пропагандистських "методичок" російських спецслужб щодо "правильного висвітлення спецоперації" в Україні. В них зазначається, що населення Росії не розуміє, чому війна була єдиною можливим способом досягнення цілей країни, і необхідно знаходити нові аргументи для пояснення цього. На тимчасово окупованих територіях планується відключити трансляцію українських телеканалів та транслювати російські програми з тезою: "Ми боремося за вас, щоб потім вам передати ці території".

НОВІ САНКЦІЇ ПРОТИ РОСІЇ

Радою Євросоюзу [затвердила](#) шостий пакет санкцій ЄС 3 червня. Він передбачає скорочення імпорту російської нафти більш ніж на 2/3, відключення від SWIFT російських банків, у тому числі "Сбербанку", та заборону мовлення низки державних ЗМІ. З пакета санкцій вирішили [виключити](#) главу Російської православної церкви патріарха Кирила. Bloomberg [зазначав](#), що це рішення лобювала Угорщина.

Washington Post з посиланням на джерела серед китайських чиновників [повідомляє](#), що Росія, принаймні, двічі зверталася до Китаю з проханням про нові форми економічної підтримки, і Китай намагається визначити спосіб надання допомоги без порушення західних санкцій.

Новий пакет санкцій також був прийнятий [США](#). А Туреччина [заявила](#), що не підтримуватиме санкції Заходу проти Росії, проте й не допомагатиме їй обходити обмеження.

Європейський Союз почав працювати над сьомим пакетом санкцій проти Росії через її вторгнення до України. Польща пропонує поширити санкції на сферу газу та промисловості, [заявив](#) заступник міністра закордонних справ Польщі Павло Яблонський. На його думку, крім формальних санкцій необхідно також конфіскувати, а не заморозити всі російські активи в Європі. При цьому [низка лідерів](#) ЄС заявила, що газове ембарго не обговорюватиметься у рамках наступного пакета санкцій Європейського Союзу. Також Велика Британія та ЄС [погодили](#) скоординовану заборону на страхування суден, що перевозять російську нафту, ця заборона стане частиною нового пакету санкцій.

Міжнародна робоча група на чолі з Андрієм Єрмаком та Майклом Макфолом [представила](#) Дорожню [карту](#) індивідуальних санкцій, де визначаються завдання таких санкцій, принципи їх застосування, категорії осіб щодо яких мають бути введені персональні санкції, а також пропонується стратегія посилення санкційного тиску. Кількість потенційних кандидатів на підпадання під санкції

становить не менше ніж 12 тисяч фізичних та 3 тисячі юридичних осіб. Негайний пріоритет надається 100 найбагатшим людям зі списку Forbes. Особливу увагу пропонується приділити тим олігархам, які змогли уникнути санкцій у більшості або у всіх юрисдикціях.

США ЗАЯВИЛИ ПРО ГОТОВНІСТЬ ПОСТАВИТИ УКРАЇНІ РЕАКТИВНІ СИСТЕМИ ЗАЛПОВОГО ВОГНЮ, РОСІЯ ПОГРОЖУЄ АТАКАМИ НА НОВІ ЦІЛІ

Держсекретар США Ентоні Блінкен на спільному брифінгу з генеральним секретарем НАТО Єнсом Столтенбергом [заявив](#), що США виділяють новий [пакет](#) оборонної допомоги для України на загальну суму 700 мільйонів доларів. Серед іншого, туди увійде і постачання реактивних [систем](#) залпового вогню, які Україна просила надати. Блінкен зазначив, що мета надання нового озброєння – не лише захист України від російської агресії, а й посилення її позицій під час переговорів.

За словами держсекретаря, Україна запевнила США, що не використовуватиме нових РСЗВ для ураження цілей на російській території.

Крім того, адміністрація президента США Джо Байдена планує продати Україні чотири передові великі безпілотники, про це [пише](#) Reuters з посиланням на джерела.

Велика Британія [слідом](#) за США передасть Україні американські реактивні системи залпового вогню, які здатні вражати цілі на відстані до 80 кілометрів.

Уряд Німеччини критикують за затягування постачання важкого озброєння до Києва.

Канцлер Німеччини Олаф Шольц під час виступу у Бундестазі 1 червня [пообіцяв](#) передати Україні сучасні засоби протиповітряної оборони для захисту великих міст. При цьому міністр закордонних справ Німеччини Анналена Бербок [заявила](#), що на постачання їх Україні підуть місяці. Крім того, Німеччина [поставить](#) до Греції бойові машини піхоти, щоб вона змогла передати Україні зброю радянського зразка.

Уряд Німеччини не постачає Україні танки через побоювання, що українські війська можуть використати їх для вторгнення до Росії, про це з посиланнями на джерела [пише](#) видання Spiegel. За даними джерел, між урядами США, Франції, Німеччини та Великої Британії є неофіційна згода про непостачання України танків. Однак це питання ніколи не обговорювалося на рівні НАТО.

Словаччина [передасть](#) Україні самохідні артилерійські установки Zuzana 2, які мають далекобійність до 40 кілометрів.

Швеція [оголосила](#) про новий пакет допомоги Україні, який включатиме протикорабельні ракети.

Президент Росії Володимир Путін [заявив](#), що якщо Захід почне передавати Україні далекобійнішу зброю — Росія вдарить по об'єктах, які раніше не атакувала.

Євросоюз із 4 червня [скасував](#) мита на всі товари з України. Крім того, голова Європейської ради Шарль Мішель [заявив](#), що Євросоюз та члени G7 погодили виділення 9 мільярдів євро на відновлення України.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОПОНУЮТЬ БЕЗПЕЧНИЙ ПІДХІД ДО ПРОЦЕСУ ПРИЄДНАННЯ УКРАЇНИ ДО ЄС

Президент Володимир Зеленський під час звернення до Європейської Ради 30 травня [наголосив](#), що Україна хоче отримати статус кандидата на вступ до ЄС та виключає "будь-які спроби відшукати якусь альтернативу". Передбачається, що в середині червня Європейська комісія передасть державам-членам свій висновок щодо України та її готовності до отримання статусу кандидата на членство, і цей висновок матиме вирішальне значення для ухвалення рішення на [саміті](#) ЄС. При цьому серед європейських політиків поки що не досягнуто згоди з цього питання. Про ситуацію – в аналітичній [статті](#) "Європейської правди".

2 червня голова Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн [зазначила](#), що ЄС слід підтримати вступ України, зберігаючи при цьому виконання всіх стандартів та вимог. Вона додала, що підтримка України є історичною відповідальністю Євросоюзу. При цьому прем'єр-міністр Італії Маріо Драгі [заявляє](#), що всі великі країни Європейського союзу, крім Італії, проти надання Україні статусу кандидата. Канцлер Австрії Карл Негаммер [вважає](#), що повний швидкий вступ України до Євросоюзу поки що неможливий, оскільки країна бореться за своє політичне та територіальне виживання. На його думку, ЄС має створити європейську підготовчу зону, яка дозволить охочим вступити до нього країнам зміцнювати співпрацю та краще адаптуватися до стандартів ЄС. На підтримку надання статусу [висловилося](#) міністр закордонних справ Німеччини Анналена Бербок, зазначивши, що Україна не отримає особливого ставлення у подальшому ході вступу до ЄС. А на [думку](#) прем'єр-міністра Ірландії Міхала Мартіна, Україна має вступити до ЄС у найкоротші терміни.

Понад 200 українських громадських організацій виступили з безпрецедентним спільним [зверненням](#), у якому запропонували безпечний підхід до процесу приєднання України до ЄС, що дає змогу відмовитися від ідеї надання країні проміжних статусів типу "потенційного кандидата". У ньому наголошується, що Україна вже відповідає критеріям статусу кандидата, а ймовірне рішення Європейської ради не визнавати Україну таким, навіть замасковане іншим статусом лише посилить євроскептиків, послабить реформаторів в уряді, парламенті та суспільстві, а також вдарить по проєвропейських силах в інших державах. Водночас визнання статусу кандидата зі встановленням амбітних вимог для подальших кроків створить потужний інструмент реформування України, дозволить уникнути розчарування політиків та суспільства, а також посилить Євросоюз та його авторитет у світі.

ДОКУМЕНТУВАННЯ ВІЙСЬКОВИХ ЗЛОЧИНІВ В УКРАЇНІ І ДОПОМОГА ІНОЗЕМНИХ СЛІДЧИХ

3 червня незалежна міжнародна платформа громадянського суспільства CivilMPlus разом з організацією DRA e.V. (Німеччина) провели брифінг щодо документування воєнних злочинів в Україні.

Під час заходу відомі лідери українського громадянського суспільства Саша Романцова (Центр Громадянських Свобод), Олександр Павліченко (Українська Гельсінська спілка з прав людини), Олександр Солонтай (Інститут Політичної Освіти), Сергій Буров (Освітній дім прав людини в Чернігові) та представник Офісу генерального прокурора України Юрій Білоусов закликали німецьких партнерів:

- сприяти посиленню співпраці та обміну досвідом між німецькими та українськими прокурорами
- започаткувати програми розвитку для українських ГО, які набувають досвіду в питанні документування воєнних злочинів
- надавати більшу технічну та фінансову допомогу тим, хто активно займається документацією, зокрема засоби індивідуального захисту
- надавати можливості психологічної допомоги жертвам воєнних злочинів та тим, хто з ними працює.